

Przedmiotowy System Oceniania z wiedzy o społeczeństwie

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIA, NARZĘDZIA POMIARU PRACY, KONTRAKT Z UCZNIEM.

Wiedza o społeczeństwie jest specyficznym przedmiotem ze względu na bezpośredni związek treści lekcji z codziennym życiem oraz ze względu na interdyscyplinarny charakter. Sprawdzenie przydatności pozyskiwanej wiedzy i umiejętności następuje często natychmiast. Dlatego też na bieżące oceny składa się przede wszystkim ocenianie aktywności ucznia na lekcji przejawiające się gotowością do udziału w zajęciach (uczestnictwo w dyskusji, stawianie pytań, udzielanie odpowiedzi, formułowanie problemów do dyskusji, wyciąganie i formułowanie wniosków, wyrażanie własnych poglądów, argumentowanie swoich przekonań, posługiwanie się podręcznikiem, aktami prawnymi i innymi źródłami wiedzy). Ze względu na cele przedmiotu *wiedza i społeczeństwo*, na IV etapie edukacyjnym – nie mniej niż 10% treści nauczania określonych w podstawie programowej tego przedmiotu powinno być realizowanych w formie uczniowskiego projektu edukacyjnego, a uczniowski projekt edukacyjny powinien mieć charakter zespołowy; poszczególne zadania mogą być wykonywane indywidualnie. Wskazane jest, by każdy uczeń uczestniczył w co najmniej jednym projekcie w każdym roku nauczania przedmiotu.

Zajęcia z *wiedzy o społeczeństwie* kształtują u uczniów następujące postawy:

- 1) zaangażowanie w działania obywatelskie – uczeń angażuje się w działania społeczne i obywatelskie;
- 2) wrażliwość społeczna – uczeń dostrzega przejawy niesprawiedliwości i reaguje na nie;
- 3) odpowiedzialność – uczeń podejmuje odpowiedzialne działania w swojej społeczności, konstruktywnie zachowuje się w sytuacjach konfliktowych;
- 4) poczucie więzi – uczeń odczuwa więź ze wspólnotą lokalną, narodową, europejską i globalną; rozumie, na czym polega otwarty patriotyzm obywatelski;
- 5) tolerancja – uczeń szanuje prawo innych do odmiennego zdania, sposobu zachowania, obyczajów i przekonań, jeśli nie stanowią one zagrożenia dla innych ludzi; przeciwstawia się przejawom dyskryminacji.

1. Na początku roku szkolnego uczniowie są poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań z WOS, obowiązujących w danym roku szkolnym (zakres wiadomości i umiejętności) oraz o sposobach i zasadach oceniania z w/w przedmiotu.
2. Ocena okresowa i roczna uwzględnia oceny cząstkowe wystawiane uczniom za wiedzę i umiejętności z form aktywności obowiązujących w danym okresie.
3. O ocenie okresowej i rocznej ucznia decyduje, także, terminowe wywiązywanie się z wykonywania wymaganych prac w danym okresie.
4. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny okresowej i rocznej, w zależności od rangi zawodów i zajętego miejsca.
5. W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe (uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z

realizowanego programu nauczania) potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel może obniżyć wymagania edukacyjne do 5 %, z przyjętych wskaźników procentowych przy wystawianiu ocen cząstkowych.

6. Ocena okresowa i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

7. Ze względu na jedną godzinę przedmiotu w tygodniu przewiduje się możliwość zgłaszania nieprzygotowania do zajęć oraz brak pracy domowej raz w półroczu (co nauczyciel zaznacza w dzienniku w przeznaczonej do tego rubryce)

Sposoby i formy oceniania:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Referat.
5. Dłuższa praca pisemna przygotowana w domu.
6. Prace domowe.
7. Analiza źródeł różnego typu.
8. Realizacja i prezentacja efektów realizowanego projektu edukacyjnego.

Prace klasowe – sprawdziany.

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny co najmniej 1 tydzień wcześniej.
2. Sprawdziany i inne prace kontrolne są obowiązkowe. W każdym okresie przewiduje się co najmniej 1 sprawdzian.
3. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać go z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu (w przypadku nieobecności termin zaliczenia wynosi 2 tygodnie od dnia oddania sprawdzianu przez nauczyciela, przy dłuższej nieobecności ucznia termin zaliczenia uczeń uzgadnia z nauczycielem). Poprawa lub zaliczenie sprawdzianu może mieć formę ustnej odpowiedzi.
4. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić uczniom sprawdziany pisemne, kartkówki w ciągu 2 tygodni od daty napisania.
5. Prace oceniane są punktowo. Za każde zadanie przyznaje się określoną liczbę punktów. Punkty są sumowane i zamieniane na ocenę według następujących wskaźników procentowych:
0% – 40% - niedostateczny
41% -50% - dopuszczający
51% - 75% - dostateczny
76% - 89% - dobry
90% -100% - bardzo dobry
100% oraz zadanie dodatkowe - celujący
6. Poprawa sprawdzianów jest dobrowolna i uczeń ma do niej prawo w ciągu 2 tygodni od oddania prac. Można poprawić każdą ocenę.
7. Jeżeli w czasie sprawdzianu uczeń korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów otrzymuje ocenę niedostateczną i traci możliwość poprawy oceny.
9. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Pozostają one do wglądu uczniów i rodziców.

Odpowiedzi ustne

1. Oceniane są na bieżąco z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia, zgodnie z wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Nauczyciel pyta z 3 ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego.
3. Przy odpowiedzi ustnej ocenianiu podlega :
 - Rozumienie tematu
 - Zawartość merytoryczna
 - Argumentacja
 - Wyrażanie sądów
 - Stosowanie terminologii właściwej dla przedmiotu
 - Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi , poprawność językowa ,płynność, logiczne myślenie). Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
4. Kryteria oceny ustnej

celujący - odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera własne przemyślenia i oceny,

bardzo dobry - odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi,

dobry - odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia,

dostateczny - uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe,

dopuszczający - niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela,

niedostateczny - nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

Kartkówki

1. O ilości kartkówek w okresie decyduje nauczyciel.
2. Kartkówka obejmuje materiał z ostatnich trzech lekcji. Nauczyciel ma prawo zrobić kartkówkę bez zapowiedzi.
3. Ocenie podlega stopień opanowania nabytej wiedzy i umiejętności, poprawność merytoryczna i językowa wypowiedzi.
4. Kartkówki oceniane są punktowo. Za każde zadanie przyznaje się określoną liczbę punktów. Punkty są sumowane i zamieniane na ocenę
Według następujących wskaźników procentowych:
 - 0% - 40% - niedostateczny
 - 41% - 50% - dopuszczający
 - 51% - 75% - dostateczny
 - 76% - 89% - dobry
 - 90% - 100% - bardzo dobry
5. Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie. Kartkówki są oddawane uczniom, nie są przechowywane przez nauczyciela

Aktywność na lekcji

1. Nauczyciel ocenia pracę na lekcji. Uczeń gromadzi plusy, które nauczyciel zamienia na ocenę według następujących zasad (plusy są odnotowywane przez nauczyciela w dzienniku w odpowiedniej rubryce):

4 plusy - bardzo dobry

3 plusy - dobry

2 plusy – dostateczny

1 plus – dopuszczający

Uczeń zobowiązany jest posiadać zeszyt przedmiotowy.

Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.

OGÓLNE KRYTERIA OCEN

Ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, który:

- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wybiegającą poza podstawę programową,
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł wiadomości,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które są wzorowe zarówno pod względem merytorycznym, jak i językowym,
- nie boi się wypowiadać własnych, nawet kontrowersyjnych, opinii i sądów, które potrafi prawidłowo, przekonująco uzasadnić,
- potrafi jasno precyzować pytania dotyczące wielu złożonych problemów,
- doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową, swobodnie się nią posługuje,
- wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej.

Ocenę **bardzo dobrą** może uzyskać uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową,
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią,
- potrafi oceniać zachowania innych ludzi,
- umie współpracować w grupie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę **dobrą** może otrzymać uczeń, który:

- nie opanował całego materiału określonego podstawą programową, ale nie utrudnia mu to głębszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnym świecie i Polsce,
- rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji, - wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu,
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę **dostateczną** może otrzymać uczeń, który:

- opanował minimum wiadomości określonych podstawą programową,
- potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne,
- umie posługiwać się często pod kierunkiem nauczyciela, prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystywanymi na lekcji.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ma luki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w podstawie, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji,
- zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych podstawą programową,
- nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych,
- nie potrafi, bowiem nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcji, formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- zeszyt przedmiotowy prowadzi niesystematycznie, ma duże luki w pracach lekcyjnych i domowych.

Opracowanie : Paweł Babecki

